

NOKUTS tilsynsrapporter

Tverrfaglig miljøarbeid innen rus og psykisk helsearbeid

Fagskolen Innlandet

Februar 2012

Utdanningssted:	Fagskolen Innlandet, Gjøvik
Utdanningstilbud:	Tverrfaglig miljøarbeid innen rus og psykisk helsearbeid
Dato for vedtak:	15.02.2012
Utdanningslengde:	Et år på heltid, to år på deltid
Sakkyndige:	Hanne Ekroll og Birgitte Bjørngaard
Saksnummer:	11/407

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er tilstede for videre behandling jevnfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning», kapittel 4. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot 17 likeverdige faglige kriterier nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Hanne Ekroll
- Birgitte Bjørngaard

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes den sakkyndige rapporten (kapittel 4 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

NOKUT, 15.02.2012

Terje Mørland
direktør

Innhold

Forord	i
1 Informasjon om søkeren.....	1
1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
2 Informasjon om prosessen	3
2.1 Innledende vurdering	3
2.2 Sakkyndig vurdering.....	3
2.3 Tilsværingsrunde	4
2.4 Vedtak.....	4
3 Innledende vurdering	5
3.1 Reglement.....	5
3.1.1 Konklusjon	6
4 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet.....	7
4.1 Læringsmål og kvalifikasjoner	7
4.1.1 Kriterium 1	7
4.1.2 Kriterium 2	7
4.1.3 Kriterium 3	8
4.1.4 Kriterium 4	9
4.2 Faglig innhold.....	10
4.2.1 Kriterium 6	10
4.2.2 Kriterium 7	11
4.3 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer.....	12
4.3.1 Kriterium 8	12
4.3.2 Kriterium 9	12
4.3.3 Kriterium 10	13
4.3.4 Kriterium 11	15
4.3.5 Kriterium 12	15
4.4 Eksamen og vitnemål.....	16
4.4.1 Kriterium 13	16
4.4.2 Kriterium 14	17

4.5	Infrastruktur	17
4.5.1	Kriterium 15	17
4.5.2	Kriterium 16	18
4.5.3	Kriterium 17	19
4.5.1	Kriterium 18	19
4.6	Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige	20
5	Tilsvarsrunde.....	22
5.1	Søkerens tilbakemelding på de sakkyndiges vurdering.....	22
5.1.1	Kriterium 10, første må-punkt.....	22
5.1.2	Kriterium 10, andre må-punkt.....	22
5.1.3	Kriterium 10, tredje må-punkt.....	23
5.1.4	Kriterium 13, første må-punkt.....	23
5.1.5	Bør-punkter	24
5.2	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	28
6	Vedtak	29
7	Dokumentasjon	29
	Vedlegg 1:.....	30
	Vedlegg 2:.....	31

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

«Fagskolen i Gjøvik» skiftet navn til «Fagskolen Innlandet» 01.01.2012. I denne rapporten er skolen kun omtalt som «Fagskolen Innlandet» annet enn i sitert tekst. Fagskolen Innlandet søkte NOKUT 15.09.2011 om godkjenning av fagskoleutdanningen «tverrfaglig miljøarbeid innen rus- og psykisk helsearbeid». Utdanningstilbudet er et ettårig tilbud som gis på deltid over to år. Undervisningen vil gis ved Fagskolen Innlandet, og det er søkt godkjenning for inntil 20 studenter.

Søker har allerede 38 godkjente fagskoletilbud:

- Aldring og helse - aktiv omsorg (to godkjenninger)
- Anlegg
- Automatisering (to godkjenninger)
- Barsel- og barnepleie
- Bygg
- Bygningsvern
- Datateknikk, drift og sikkerhet (to godkjenninger)
- Eldreomsorg
- Elkraft (tre godkjenninger)
- Forvaltning, drift og vedlikehold (to godkjenninger)
- Helseadministrasjon og pasientrettede IKT- systemer
- Klima-, energi- og miljøfag i bygg (to godkjenninger)
- Kreftomsorg og lindrende pleie (tre godkjenninger)
- Logistikk og transport (to godkjenninger)
- Maskinteknikk (to godkjenninger)
- Maskinteknisk drift (tre godkjenninger)
- Miljøarbeid innen rus
- Møbel og innredning (to godkjenninger)
- Psykisk helsearbeid
- Psykisk helsearbeid og desentraliserte tilbud i psykisk helse
- Servicetekniker
- Verkstedsledelse
- Videreutdanning i veiledning
- Økonomi og ledelse

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.fagskolen.gjovik.no.

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 18.05.2010. Styreordningen er samtidig funnet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 10/108-2.

Vurdering

Tilbyder gir informasjon som ikke kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet. Informasjonen på søkers Internettsider er i samsvar med søknadens innhold og godkjenningsstatus i NOKUT.

2 Informasjon om prosessen

2.1 Innledende vurdering

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er tilstede for videre behandling jamfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning» (NOKUTs retningslinjer), kapittel 4.

Forutsetningene for at en søknad om godkjenning av en fagskoleutdanning tas under behandling, er at søknaden beskriver og dokumenterer kvaliteten på utdanningstilbudet i henhold til NOKUTs mal for elektronisk søknad. Det må fremgå av søknaden at utdanningstilbudet er innenfor rammen av minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning (Normert arbeidsmengde for fagskolestudenter skal ligge på mellom 1 500 og 1 800 timer per hele studieår.).

Søknaden skal sannsynliggjøre at utdanningstilbudet bygger på fullført videregående opplæring og at utdanningstilbudet er yrkesrettet. For tilbydere som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune må søker / tilbyder være registrert i Enhetsregisteret.

I den innledende vurderingen ser NOKUT på om søkeren har en styreordning, et reglement og et system for kvalitetssikring som er tilfredsstillende i henhold til lover og regler, jamfør NOKUTs retningslinjer, kapittel 5 og 6. Ulike sider rundt ansvarsforhold må også være avklart. Hvis forutsetningene for videre behandling ikke er til stede, blir søknaden avvist. Søkeren kan da tidligst søke om ny godkjenning i neste søknadsrunde.

NOKUTs vurdering av systemet for kvalitetssikring kan ikke påklages, jamfør forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (NOKUT-forskriften) § 1-9 c).

2.2 Sakkyndig vurdering

Hvis forutsetningene for videre behandling er til stede, blir søknaden vurdert av en sakkyndig komité. Komiteen vurderer om de faglige kriteriene for å få godkjent en fagskoleutdanning er tilfredsstillende oppfylt. Disse kriteriene står i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Det er i alt 18 kriterier. Disse er delt inn i fem områder

- Læringsmål og kvalifikasjoner (kriterium 1-5)
- Faglig innhold (kriterium 6 og 7)
- Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer (kriterium 8-12)
- Eksamen og vitnemål (kriterium 13 og 14)
- Infrastruktur (kriterium 15-18)

Kriterium 5, vedrørende nasjonale krav og internasjonale forpliktende avtaler, blir kun vurdert der dette er aktuelt.

Kriterium 10, vedrørende praksis i utdanningen, blir kun vurdert der praksis er en del av utdanningen eller der de sakkyndige mener praksis må være en del av utdanningen.

De sakkyndige må finne at alle kriteriene er oppfylt på en tilfredsstillende måte for at utdannings-tilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Komiteen konkluderer under hvert kriterium om noe må eller bør endres for at kriteriet skal bli oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Hvis komiteen finner at alle kriteriene er oppfylt på en tilfredsstillende måte, anbefaler den at søknaden godkjennes. NOKUT fatter så vedtak i saken.

2.3 Tilsvaarsrunde

Søkerens tilbakemelding på sakkyndig vurdering

Hvis komiteen finner at ett eller flere kriterier ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, får søkeren minimum seks uker på å uttale seg om de sakkyndiges vurderinger (tilsvaarsrunde), jamfør (NOKUT-forskriften § 5-1 (3)). Søkeren får tilsendt en mal som skal benyttes. Hensikten med tilsvaarsrunden er at søkeren kan oppklare eventuelle misforståelser fra de sakkyndiges side.

I utgangspunktet baseres søknadsprosessen på den informasjon, og den utdanningsplan, søkeren har presentert for NOKUT på søknadstidspunktet. I tilsvaarsrunden tillater imidlertid NOKUT mindre justeringer i forhold til den opprinnelige søknaden. Dersom nødvendige justeringer krever endringer i utdanningsplanen, må en oppdatert plan legges ved tilsvaret.

Hvis søkeren, i sin tilbakemelding i tilsvaarsrunden, kommer med større endringer i studieplanen eller opplegget rundt, anser NOKUT dette for å være en ny søknad. Tilsvaret blir da avvist. NOKUT fatter så vedtak i saken.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Hvis søkeren har kommet med en tilbakemelding i tilsvaarsrunden innen fristen, og denne tilbakemeldingen ikke medfører større endringer i studieplanen eller opplegget rundt, vurderer den sakkyndige komiteen tilbakemeldingen. Komiteen kan enten opprettholde sin vurdering av den eller de aktuelle kriteriene, eller endre sin konklusjon til fordel for søkeren.

Komiteen gir så sin endelige tilrådning. Hvis det fortsatt er kriterier som ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, tilrår komiteen at søknaden ikke godkjennes. I motsatt fall tilrår komiteen at søknaden godkjennes.

Komiteens vurderinger og tilrådning kan ikke påklages, jamfør NOKUT-forskriften § 1-9 c).

2.4 Vedtak

Søknadsprosessen avsluttes med at NOKUT fatter vedtak i saken.

3 Innledende vurdering

3.1 Reglement

Det skal foreligge reglement slik at vedtak som tilbyder fatter angående studenter, følger reglene i forvaltningsloven. Det må klart komme frem i reglementet hvem som fatter vedtak (i første instans) og hvordan en klage behandles. Reglementene skal også være slik utformet at de sikrer lik og upartisk behandling, og at studentene forstår om de er rett behandlet eller ikke.

Følgende forhold må være dekket:

- hvordan og hvem som gjennomfører opptak av studenter (opptaksreglement). Opptakskrav, eventuelle tidsfrister og regler for rangering av de kvalifiserte søkerne må fremgå.
- hvordan vurdering av realkompetanse for opptak gjennomføres, herunder hvem som fatter vedtak.
- hvordan prøving og vurdering foretas, og gjennomføres, og hvordan resultatet av prøving og vurdering dokumenteres (eksamensreglement).
- hvordan klager fra studenter på sensur/vurdering (kan være i eksamensreglementet) og andre vedtak behandles, herunder frister som tilfredsstillende forvaltningslovens krav.

Andre forhold som må reguleres dersom tilbyder ønsker å iverksette slike tiltak:

- tydelige bestemmelser for eventuelle disiplinære sanksjoner, herunder vilkår for og krav til begrunnelse for bortvisning, eller andre disiplinærsanksjoner
- prosedyre for behandling av klage på eventuelle vedtak om disiplinære sanksjoner, hvilken støtte/hjelp en student har rett til under slike klagesaker, for eksempel å ha med seg en studenttillitsvalgt, må fremgå.
- muligheten til å gi fritak for deler av utdanningstilbudet, etter søknad fra en student på grunnlag av dokumentert oppnådd likeverdig utdanning
- fritak gis på grunnlag av realkompetanse, der både prosedyre og krav til dokumentasjon må beskrives.
- for alle enkeltvedtak gjelder at klagemuligheten må fremgå.

Presentasjon og vurdering

NOKUT har foretatt en vurdering av søkers reglement ut fra den informasjonen som fremgår av avsnittet «Reglement» i søknaden.

Tilbyders reglement omtaler de forhold NOKUT etterspør, og innholdet i reglementet er i hovedsak tilfredsstillende, jf. NOKUTs retningslinjer kapittel 5 og NOKUTs elektroniske søknadsskjema.

Ved forrige søknadsrunde fikk tilbyder godkjent sitt reglement, men med beskjed om at de må sikre at informasjonen om frist for å be om begrunnelse for vedtak er klar, og at det ikke forekommer motstridende informasjon innad i reglementet.

Fagskolen Innlandet skriver i søknaden at de har endret bestemmelsene om frist for å be om begrunnelse og klagemuligheten ved muntlig eksamen. NOKUT har foretatt en ny vurdering av reglementet med bakgrunn i tidligere gitte tilbakemeldinger fra NOKUT.

Fagskolen Innlandet har nå klargjort, under kapittel E *klagebehandling*, at studentene har en frist på tre uker til å be om begrunnelse på et vedtak. Under de enkelte paragrafene som omhandler klage på ulike enkeltvedtak står det imidlertid at studentene anbefales å be om begrunnelse innen tre uker. NOKUT anbefaler at Fagskolen Innlandet enten benytter begrepet *må*, eller oppgir en siste frist i tillegg til å anbefale under hver av paragrafene som omhandler klagebehandling.

I opptaksreglementet står det at søkere som ønsker å klage på behandling av søknad om opptak, anbefales å be om begrunnelse innen to uker.

Det kommer ikke klart nok frem at søkere med utenlandsk utdanning tas opp på bakgrunn av realkompetanse, og at de også må oppfylle spesifikke faglige krav. Slik bestemmelsen står nå, kan det se ut som om det kun stilles krav til allmenn kompetanse for søkere med utenlandsk utdanning.

I § 6 heter det at en student anses for å ha fremstilt seg til eksamen dersom han/hun trekker seg etter avmeldingsfristens utløp. Tilbyder bør spesifisere hva som er trekkfrist for eksamen.

§ 8 regulerer fusk. NOKUT ber tilbyder klargjøre om bestemmelsen er uttømmende eller ikke.

Konklusjon

Tilbyder bør:

- oppgi en siste frist for å be om begrunnelse for vedtak om opptak, og fristen må være i tråd med forvaltningslovens krav
- bruke begrepet «må» i stedet for «anbefaler» om fristen for å be om begrunnelse under de ulike paragrafene i kapittel E, eller oppgi en siste frist for å be om begrunnelse
- flytte bestemmelsen om utenlandsk utdanning til punktet om realkompetanse
- spesifisere at det også stilles spesifikke faglige krav til søkere med utenlandsk utdanning
- spesifisere hva som er trekkfrist for eksamen
- klargjøre om § 8 om fusk er uttømmende eller ikke

Reglementet er funnet tilfredsstillende.

3.1.1 Konklusjon

Forutsetningene er til stede for videre behandling jamfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning» (NOKUTs retningslinjer), kapittel 4.

4 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

Kriteriene i dette kapittelet, 1-18, er likeverdige. Det vil si at de sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at utdanningstilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Kriteriene står skrevet i NOKUTs retningslinjer kapittel 7. Kriterium 5, om nasjonale krav, er irrelevant og derfor ikke vurdert.

4.1 Læringsmål og kvalifikasjoner

4.1.1 Kriterium 1

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Informasjon om dette kriteriet finnes i søknaden s. 3 og 4, og i studieplanen s. 6.

Navnet på videreutdanningen er «Tverrfaglig miljøarbeid innen rus- og psykisk helsearbeid».

Tilbyder ønsker å tilby en fagskoleutdanning som gir kompetanse innen miljøarbeid. Den skal omhandle brukere med både rus- og psykiatriproblematikk. Tilbyder legger vekt på det tverrfaglige aspektet i opplæringen.

Vurdering

Navnet vurderes som dekkende. Det viser tydelig hva fokus i utdanningen er. Skolen vil tilby en utdanning som dekker både psykisk helse og rusfeltet. Denne type utdannelse ser komiteen på som svært relevant. Navnet viser tydelig hva utdannelsen inneholder.

Konklusjon

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.1.2 Kriterium 2

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Informasjon om dette kriteriet finnes i søknaden s. 4 og 6, og i studieplanen s. 7-11.

Tilbyder vil utdanne studentene til å bli reflekterte yrkesutøvere, med høy yrkesetisk standard som tar initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak sammen med tjenesteytere og brukere. Tilbyder deler læringsmålene inn i kunnskap, ferdigheter og kompetanse. Disse målene er utførlig beskrevet.

Det trekkes frem at fagskoleutdanningen bygger på et helhetlig menneskesyn, der verdier som likeverd, respekt, nestekjærlighet, lojalitet og ansvarlighet skal komme til syne.

Vurdering

Komiteen mener at dette punktet bærer preg av å være et svært gjennomarbeidet og grundig. Læringsmålene er tydelige og konkrete, og relevante for hva studentene vil møte..

Komiteen mener at det hadde vært å forvente et punkt om de spesifikke problemene hos pasienter med dobbeltdiagnoser, siden utdanningen omfatter både psykiske lidelser og rus.

Det er komiteens erfaring at denne pasientgruppen blir møtt av mange fordommer. Komiteen ber tilbyder vurdere å undervise om dobbeltdiagnoser, f.eks. samtidig som det undervises om hvordan studentene kommuniserer med denne gruppen (jf. modul 2 – 3)

Konklusjon

Tilbyder bør:

- ha som et av læringsmålene at studenten skal ha kunnskap om de spesielle utfordringene som gjelder personer med både psykiske lidelser og rusavhengighet
- arbeide med studentenes holdninger til pasientgruppen

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.1.3 Kriterium 3

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv.»

Presentasjon

Informasjon om dette kriteriet finnes i søknaden s. 6 og 7, og i studieplanen s. 5 og 6.

Tilbyder viser til samfunnsutviklingen generelt innen helse- og sosialsektoren der det de siste årene blant annet har kommet flere reformer. Det blir også trukket frem at samfunnet endrer seg raskt, og dette krever personell som utvikler seg, er fleksible og følger med på hva som skjer innen fagfeltet. Tilbyder har utarbeidet planene om denne videreutdanningen i samarbeid med Sykehuset Innlandet og kommunene i Gjøvik-regionen.

Vurdering

Dette punktet er grundig beskrevet, og ved at sykehus og kommuner i nærmiljøet har vært med på å utarbeide planen, har en i størst mulig grad sikret seg at utdanningen er relevant for de behov disse virksomhetene innen rus- og psykiatri møter.

At utdanningen baserer seg på tverrfaglighet er også et moment som viser at samfunnsutviklingen blir tatt på alvor. Samarbeid på tvers av profesjoner er en del av utviklingen innen helse- og sosialfag.

Konklusjon

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.1.4 Kriterium 4

«Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på.

- Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse.
- Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner i det formelle opptaksgrunnlaget som vurderes og hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes.»

Presentasjon

Informasjon om dette finnes i søknaden s. 7 og i studieplanen s.9.

Det beskrives at utdanningen bygger på videregående opplæring innen helse- og sosialfag. Søkere kan også tas opp på bakgrunn av realkompetansevurdering.

Vurdering

Opptakskravet samsvarer med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på. Relevant praksis kan ikke være et inntakskrav, da dette ville ligge et nivå over det som står i Fagskoleloven. Komiteen vil derimot anbefale at det kan være et rangeringselement for kvalifiserte søkere.

Konklusjon

Tilbyder bør ha relevant praksis som et rangeringselement for kvalifiserte søkere.

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.2 Faglig innhold

4.2.1 Kriterium 6

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Informasjon om dette finnes i søknaden s. 8 og i hele studieplanen.

Vurdering

Komiteen synes utdanningsplanen er detaljert og god. Alle deler er beskrevet. Det er lett for studentene å se om de får det de blir lovet og tydelig hva som forventes av dem.

Noen av litteraturhenvisningene mangler årstall. Dette bør foreligge.

Tilbyder oppfordres til å bruke den nyeste litteraturen.

Konklusjon

Tilbyder bør:

- sørge for at all litteratur føres opp med årstall
- benytte den nyeste litteraturen om emnet

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.2.2 Kriterium 7

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Informasjon om dette finnes i studieplanen s. 22 – 36.

Vurdering

Tilbyder presenterer en omfattende og grundig beskrevet plan for innhold. Komiteen mener at utdanningstilbudets innhold er omfattende og detaljert, og at det er samsvar mellom hva studentene skal lære og innholdet i planen.

Komiteen er av den oppfatning at planen inneholder mye, og at tilbyder kanskje bør spisse innholdet noe. Utfordringen psykiatri/rus kan med fordel komme tydeligere frem, da dette er hovedfokus.

Komiteen mener at innholdet i utdanningen er aktuelt i forhold til samfunnsutviklingen, men savner noe om motivasjonens betydning for behandlingen. Det er komiteens erfaring at mye av det miljøterapeutiske arbeidet med rus/psykiatri handler nettopp om å hjelpe pasienten til å finne sin motivasjon.

Konklusjon

Tilbyder bør:

- i større grad vektlegge utfordringen med dobbeltdiagnoser i studieplanens innhold
- sørge for at hovedfokus kommer tydelig frem
- vurdere om begrep som «motivasjon» og «håp» bør berøres i utdanningens innhold

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

4.3.1 Kriterium 8

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

Informasjon om dette kriteriet finnes i søknaden s. 9, og i studieplanen s. 13-17.

Tilbyder vektlegger egenaktivitet hos studentene. Det beskrives at de skal være aktive ved problemløsende virksomhet. Læringen blir beskrevet som en prosess hvor studenten har høy grad av eget ansvar.

Det beskrives metoder som gruppearbeid, praksis, forelesning, fordypningsoppgave og forskjellige typer skriftlige oppgaver.

Vurdering

Det er en god variasjon i bruk av metoder. Metodene krever en utvikling fra videregående nivå. Det er tydelig at studentene selv får mye ansvar og det legges vekt på å engasjere og få studentene til å se relevansen av stoffet.

Det er ikke beskrevet hva som tilbys av nettstøtte. Dette hadde vært ønskelig.

Konklusjon

Tilbyder bør beskrive systemet for nettstøtte

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3.2 Kriterium 9

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Presentasjon

Informasjon om dette kriteriet finnes i søknaden s. 9, og i er ikke beskrevet i studieplanen.

Det henvises til PPT og logoped.

Vurdering

Når studentene har særskilte behov er det viktig å avdekke disse tidlig, slik at tiltak kan iverksettes så fort som mulig. Komiteen synes det er litt for tynt beskrevet hvordan særskilte behov skal avdekkes og utløse tiltak. Komiteen ber tilbyder vurdere om det kunne vært en mulighet med en samtale med studentene helt i begynnelsen hvor man spurte om det er særskilte behov. Komiteen peker på at denne samtalen også kan fungere som en forventningssamtale.

Konklusjon

Tilbyder bør vise hvordan spesielle behov hos studentene avdekkes.

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3.3 Kriterium 10

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Informasjon om dette kriteriet finnes i søknaden s. 9, og i studieplanen s. 20 og 33-34. I tillegg beskrives den i vedleggene *Intensjonsavtaler praksis* og *Avtale om praksisplass med en enkelt institusjon*.

Her beskrives det at studenten skal sette sin teoretiske kunnskap ut i praksis. Studenten skal erfare tverrfaglig samarbeid og betydningen av denne. Han skal også utvikle relasjonskompetanse.

Det beskrives at dette er en 10 ukers praksis som skal gjennomføres på en arbeidsplass hvor tverrfaglig miljøarbeid står i fokus. Hvis studenten skal ha praksis på egen arbeidsplass, skal det gjennomføres et prosjektarbeid. De skal/kan i tillegg ha to ukers observasjonspraksis på en annen arbeidsplass.

Vurdering

I vedlegget *Intensjonsavtaler praksis*, i intensjonsavtalen med Vestre Toten kommune, er tverrfaglig miljøarbeid innen rus- og helsearbeid ikke nevnt. Komiteen lurer på om dette skyldes at denne kommunen ikke kan tilby praksisplass for denne utdanningen. Hvis så er tilfelle, mener komiteen at avtalen ikke bør være en del av vedlegget. Komiteen mener at utdannelsen enten bør tilføyes i avtalen, eller så bør avtalen fjernes fra søknaden.

Komiteen etterspør i tillegg mer konkrete eksempler på avdelinger som bruker miljøterapi for pasienter med problemer med rus eller psykiatri eller begge deler.

Det oppfattes som de to typene praksis, enten på annen arbeidsplass eller prosjekt på egen arbeidsplass, likestilles. Det stiller komiteen seg kritisk til. Etter vår erfaring er det svært utfordrende både for skole og student å skulle ha praksis på eget arbeidssted. Det krever svært tydelige avtaler om når studenten er på jobb, og når studenten skal gjennomføre prosjektoppgave. En annen utfordring er hvordan studenten skal kunne nå læringsmålene (studieplan s. 8). Spesielt det å kunne skape relasjoner til pasienter og pårørende kan bli vanskelig når en gjennomfører et slikt prosjekt. Komiteen mener det må gjøres tydelig at vanlig praksis er det som foretrekkes og etterstrebes. Praksis på egen arbeidsplass må kun gjennomføres hvis man ikke får til noe annet. Dette i første rekke for at studenten skal få størst mulig utbytte av praksis, som er så viktig i en slik utdanning.

I studieplanen (s. 33) står det at «Studenter som har prosjekt på egen arbeidsplass skal/ kan i tillegg ha to uker observasjonspraksis på en annen arbeidsplass». Det må presiseres at dette er et krav. Studentene må ha krav på å oppleve tverrfaglig miljøarbeid på et annet sted enn egen arbeidsplass i tilfeller der vanlig praksis ikke er mulig.

Det må inn i studieplanen at det er obligatorisk med 90 % oppmøte i praksis. Dette er informasjon studentene må ha lett tilgjengelig.

Konklusjon

Tilbyder må:

- presisere at vanlig praksis på annet arbeidssted er hovedregelen
- presisere at ved praksis på eget arbeidsplass skal studentene ha to ukers observasjonspraksis på annen arbeidsplass
- få inn i studieplanen at det er 90 % obligatorisk oppmøte i praksis.

Tilbyder bør gi en mer konkret oversikt over praksisplasser som passer studiet.

Kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3.4 Kriterium 11

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Presentasjon

Informasjon om dette kriteriet finnes i søknaden s. 9 og 10, og i vedlegget *Tabell* - benytte den nyeste litteraturen om emnet *lærere helsefag tverrfaglig miljøarbeid*.

Her er både navn og kompetanse på lærere oppgitt.

Vurdering

Lærerstab ser ut til å ha bred og variert erfaring.

Konklusjon

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3.5 Kriterium 12

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon og vurdering

Informasjon om dette finnes i søknaden s. 10 samt i vedlegget *Tabell - lærere helsefag tverrfaglig miljøarbeid* og vedlegget *Krav til kompetanse lærere og sensor*.

Tilbyder har knyttet til seg undervisningspersonale med bred og relevant utdanning og erfaring i forhold til utdanningens innhold. Alle oppgis å ha digital kompetanse.

Komiteen mener dette kriteriet er godt ivaretatt. Undervisningspersonellet som er knyttet til utdanningen har god kompetanse både innen fagfeltene rus og psykisk helsearbeid, samt gode

pedagogiske kvalifikasjoner. Utdanningen er en tverrfaglig utdanning, og dette bør også komme frem i undervisningen for å gjøre tverrfagligheten synlig og troverdig. Komiteen anmoder tilbyder om å være observant på dette.

Konklusjon

Tilbyder bør synliggjøre tverrfagligheten i undervisningen mot studentene.

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.4 Eksamen og vitnemål

4.4.1 Kriterium 13

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Informasjon om dette finnes i søknaden s. 10 og i studieplanen s 17 – 21.

Det skal foretas en helhetlig vurdering av kompetansen som studenten har tilegnet seg gjennom studiet. Det skal settes modulkarakter for hver modul, samt egen vurdering av praksisperioden. Mappевurdering skal brukes som metode og gi grunnlag for sluttvurdering i modulen. Eksamen er skriftlig med muntlig fremlegg/høring.

Vurdering

Tilbyder gir en grei redegjørelse for kriterier rundt vurdering og eksamensformer. Komiteen mener at vurderings- og eksamensformene er tilpasset utdanningstilbudet og dets mål. Studiekravene stimulerer og utfordrer studenten og gir mulighet for refleksjon og vekst.

Det kan virke som beskrivelsen av vurderingsordningene er tatt fra skriv som er laget for utdanningstilbud innen psykisk helsearbeid. Tilbyder bør endre dette slik at beskrivelsene stemmer med utdanningens navn.

Det kommer ikke tydelig frem på hvilken måte juks eller plagiat skal avdekkes. Komiteen mener det må foreligge rutiner for det.

Konklusjon

Tilbyder må vise til rutiner for avdekking av plagiat eller juks

Tilbyder bør integrere navnet på utdanningen i vurderingsbeskrivelsene slik at det kommer tydelig frem at det gjelder tverrfaglig miljøarbeid innen rus og psykisk helsearbeid, ikke bare psykisk helsearbeid.

Kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.4.2 Kriterium 14

«Sensorer skal ha kvalifikasjoner som sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte.»

Presentasjon

Informasjon om dette er hentet fra søknaden s. 10 samt vedlegg om krav til lærere og sensorer.

Tilbyder benytter seg av ekstern sensor med kompetanse og erfaring innen helsearbeid og veiledning.

Vurdering

Det er komiteens oppfatning at sensorer innehar kvalifikasjoner som ivaretar vurderingen av studentene på en faglig betryggende måte.

Konklusjon

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.5 Infrastruktur

4.5.1 Kriterium 15

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrette utdanningstilbudet.»

Presentasjon

Informasjon om dette er hentet fra søknaden s. 11 samt vedlegg om rom – oversikt.

Tilbyder har undervisningsrom, auditorium, datarom, grupperom og bibliotek.

Vurdering

Det er god tilgang på utstyr som PC og dataprojektorer. Komiteen mener at tilgangen til rom både når det gjelder antall, størrelse og type rom er god. Arbeidsmetodene legger opp til behov for bruk av grupperom samt datautstyr, noe som anses å være tilgjengelig for studentene.

Konklusjon

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.5.2 Kriterium 16

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Presentasjon

Informasjon om dette finnes i søknaden s. 11.

Tilbyder viser til tilgang både når det gjelder fastmonterte datamaskiner, og for bruk av bærbare datamaskiner. Kapasiteten til IKT er større enn antall brukere og det finnes egen systemansvarlig som ivaretar likehold og service.

Vurdering

Komiteen mener at tilbyders IKT-tjenester har tilstrekkelig omfang og kvalitet til å imøtekomme behovet som utdanningen legger opp til.

Vi kan ikke se at det er beskrevet systemer for å ta sikkerhetskopi i tilfelle dataproblemer. Dette bør tilbyder sikre at det finnes rutiner på.

Konklusjon

Tilbyder bør beskrive systemer for å ta sikkerhetskopier i tilfelle dataproblemer.

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.5.3 Kriterium 17

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Presentasjon

Informasjon om dette finnes i søknaden s. 11.

Tilbyder har bibliotek som er betjent alle dager, samt flere datarom med PC-er og internett-tilknytning. Det er installert internt trådløst datanettverk, som sikrer internett-tilgang med god bredbåndskapasitet. Det finnes en egen systemansvarlig som har ansvar for å vedlikeholde utstyr, samt yte service til studenter og ansatte.

Vurdering

Komiteen mener dette kriteriet er tilfredsstillt, og at studenter og lærere har god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.

Hvis skolen ikke har knyttet seg til en fagdatabase, vil det være komiteens anbefaling å vurdere det.

Konklusjon

Tilbyder bør knytte seg til en fagdatabase

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.5.1 Kriterium 18

«Tilbyder skal ha lokalt eller regionalt samarbeid med yrkesfeltet, eller være med i faglige nettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.»

Presentasjon

Informasjon om dette finnes i søknaden s. 11.

Tilbyder har utarbeidet utdanningstilbudet i tett samarbeid med sykehuset og kommunene i regionen.

Vurdering

Det er komiteens oppfatning at tilbyder ser ut til å ha et samarbeid med yrkesfeltet som tilfredsstillende kriteriet. Det kommer ikke tydelig frem hvordan samarbeidet mellom tilbyder og yrkesfeltet har foregått. Komiteen mener det bør vises til samarbeidsavtaler der dette kommer til uttrykk. Samarbeid med yrkesfeltet er viktig for utdanningens relevans, men også med tanke på behovet for og tilretteleggingen av praksisplasser.

Konklusjon

Tilbyder bør skaffe samarbeidsavtaler med aktuelle aktører.

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.6 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må

- presisere at vanlig praksis på annet arbeidssted er hovedregelen (kriterium 10)
- presisere at ved praksis på eget arbeidsplass *skal* studentene ha to ukers observasjonspraksis på annen arbeidsplass (kriterium 10)
- få inn i studieplanen at det er 90 % obligatorisk oppmøte i praksis (kriterium 10)
- vise til rutiner for avdekking av plagiat eller juks (kriterium 13)

Tilbyder bør

- ha som et av læringsmålene at studenten skal ha kunnskap om de spesielle utfordringene for personer med både psykiske lidelser og rus (kriterium 2)
- arbeide med studentenes holdninger til pasientgruppen (kriterium 2)
- ha relevant praksis som et rangeringselement for kvalifiserte søkere (kriterium 4)
- føre opp all litteratur med årstall (kriterium 6)
- benytte den nyeste litteraturen om emnet (kriterium 6)

- i større grad vektlegge utfordringen med dobbeltdiagnoser i studieplanens innhold (kriterium 7)
- sørge for at utdanningens hovedfokus på rus/psykiatri kommer tydelig frem (kriterium 7)
- vurdere om begrep som motivasjon og håp bør berøres i utdanningens innhold (kriterium 7)
- beskrive systemet for nettstøtte (kriterium 8)
- vise hvordan man skal avdekke spesielle behov hos studentene (kriterium 9)
- ha en mer konkret oversikt over praksisplasser som passer studiet (kriterium 10)
- synliggjøre tverrfagligheten i undervisningen mot studentene (kriterium 12)
- integrere navnet på utdanningen i vurderingsbeskrivelsene slik at det kommer tydelig frem at det gjelder tverrfaglig miljøarbeid innen rus og psykisk helsearbeid, ikke bare psykisk helsearbeid (kriterium 13)
- beskrive systemer for å ta sikkerhetskopi i tilfelle dataproblemer (kriterium 16)
- knytte seg til en fagdatabase (kriterium 17)
- skaffe samarbeidsavtaler med aktuelle aktører (kriterium 18)

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

5 Tilsvarende

NOKUT mottok 03.02.12 tilbakemelding fra søker på de sakkyndiges vurdering. De sakkyndige ga sin vurdering av søkers tilbakemelding i tilleggsvurdering av 13.02.12.

5.1 Søkerens tilbakemelding på de sakkyndiges vurdering

5.1.1 Kriterium 10, første må-punkt

- presisere at vanlig praksis på annet arbeidssted er hovedregelen (kriterium 10)

Søkerens tilbakemelding

Studieplanen og dokumentene for praksisgjennomføring er endret etter det overstående.

Studieplanen pkt: 9.2 Praksis kan gjennomføres på to hovedmåter:

Hovedregelen er at praksis gjennomføres på annet arbeidsted enn der studenten har sitt tilsetningsforhold. Praksisstedet skal være innen fordypningsområdet.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Komiteen anser søkers endringer i forhold til praksisgjennomføring som tilfredsstillende.

5.1.2 Kriterium 10, andre må-punkt

- presisere at ved praksis på eget arbeidsplass *skal* studentene ha to ukers observasjonspraksis på annen arbeidsplass (kriterium 10)

Søkerens tilbakemelding

Studieplanen og dokumentene for praksisgjennomføring er endret etter det overstående.

Studieplanen pkt: 9.2 Praksisgjennomføring:

Et fordypingsprosjekt på egen arbeidsplass. Studenter som gjennomfører praksis som prosjekt på egen arbeidsplass skal ha to ukers obligatorisk observasjonspraksis på en annen arbeidsplass innen fordypningsområdet, disse ukene tas av de ti ukene som er avsatt til praksisgjennomføring.

Dokumentet for observasjonspraksis er endret (se innledning)

Observasjonspraksis gjennomføres for studenter som skal ha sin hovedpraksis på egen arbeidsplass, og er obligatorisk i to uker. Dette er begrunnet ut fra et samhandlingsperspektiv, kjennskap til andre virkeområder innen helse- og sosialsektoren sees på som nødvendig for å få til gode helhetlige sømløse tjenester for brukerne med sammensatte helsetjenestebehov.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Komiteen anser endringer i praksisgjennomføring knyttet til obligatorisk observasjonspraksis på 2 uker som tilfredsstillende.

5.1.3 Kriterium 10, tredje må-punkt

- få inn i studieplanen at det er 90 % obligatorisk oppmøte i praksis (kriterium 10)

Søkerens tilbakemelding

Studieplanen og dokumentene for praksisgjennomføring er endret etter det overstående. Det er satt inn likelydende ordlyd i begge dokumentene. **Studieplanen pkt: 9.2 Praksisgjennomføring**
Det forutsettes at studenten deltar aktivt i praksisfeltet, for å kunne realisere studiets ønsket læringsutbytte for praksis. Det er derfor obligatorisk tilstedeværelse i praksisstudiene. For at praksisperioden skal kunne vurderes til bestått, må studenten ha vært til stede minimum 90 % av den planlagte praksistiden. Fravær utover 10 % må tas igjen

Retningslinjer for praksis pkt: 5.1 Obligatorisk tilstedeværelse

Det forutsettes at studenten deltar aktivt i praksisfeltet, for å kunne realisere studiets ønsket læringsutbytte for praksis. Det er derfor obligatorisk tilstedeværelse i praksisstudiene. For at praksisperioden skal kunne vurderes til bestått, må studenten ha vært til stede minimum 90 % av den planlagte praksistiden. Fravær utover 10 % må tas igjen.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Komiteen anser søkers endringer når det gjelder presisering av obligatorisk tilstedeværelse i 90% av praksistiden som tilfredsstillende.

5.1.4 Kriterium 13, første må-punkt

- vise til rutiner for avdekking av plagiat eller juks (kriterium 13)

Søkerens tilbakemelding

Studieplanen er endret etter det overstående.
Fagskolen har egen rutine for fusk/plagiat. Denne er under revisjon og styret skal vurdere rutinen 10/2-12. Fagskolens nåværende rutine er vedlagt dette tilsvaret

Sakkyndig tilleggsvurdering

Søker har vist til nåværende rutiner for fusk og legger til at nye rutiner skal vurderes i møte 10.02.2012.

Komiteen anser at kriteriet om rutiner for fusk dermed er tilfredsstillt.

5.1.5 Bør-punkter

- ha som et av læringsmålene at studenten skal ha kunnskap om de spesielle utfordringene for personer med både psykiske lidelser og rus (kriterium 2)
- arbeide med studentenes holdninger til pasientgruppen (kriterium 2)
- ha relevant praksis som et rangeringselement for kvalifiserte søkere (kriterium 4)
- føre opp all litteratur med årstall (kriterium 6)
- benytte den nyeste litteraturen om emnet (kriterium 6)
- i større grad vektlegge utfordringen med dobbeltdiagnoser i studieplanens innhold (kriterium 7)
- sørge for at utdanningens hovedfokus på rus/psykiatri kommer tydelig frem (kriterium 7)
- vurdere om begrep som motivasjon og håp bør berøres i utdanningens innhold (kriterium 7)
- beskrive systemet for nettstøtte (kriterium 8)
- vise hvordan man skal avdekke spesielle behov hos studentene (kriterium 9)
- ha en mer konkret oversikt over praksisplasser som passer studiet (kriterium 10)
- synliggjøre tverrfagligheten i undervisningen mot studentene (kriterium 12)
- integrere navnet på utdanningen i vurderingsbeskrivelsene slik at det kommer tydelig frem at det gjelder tverrfaglig miljøarbeid innen rus og psykisk helsearbeid, ikke bare psykisk helsearbeid (kriterium 13) Se punkt 4.8 fjerde avsnitt -« Arbeidet med studiekravene skal bidra til integrering av de ulike kunnskapsområdene som er nødvendige for å utvikle faglig kompetanse i tverrfaglig miljøarbeid innen rus- og psykisk helsearbeid.»
- beskrive systemer for å ta sikkerhetskopii i tilfelle dataproblemer (kriterium 16)
- knytte seg til en fagdatabase (kriterium 17)
- skaffe samarbeidsavtaler med aktuelle aktører (kriterium 18)

Søkers tilbakemelding

Fagskolen innlandet (FI), tidligere i Fagskolen i Gjøvik (Navneendring fra 010112), gir videre i dette tilsvaret tilbakemelding på de fleste av bør punktene som komiteen har kommet med.

- *ha som et av læringsmålene at studenten skal ha kunnskap om de spesielle utfordringene for personer med både psykiske lidelser og rus (kriterium 2)*

Det overstående er tatt med i studieplanen overordnede mål modul 3

1. har kunnskaper om ulike ruslidelser, psykiske og ROP- lidelser(både rus og psykiatri lidelser) og forstår hvordan disse kan påvirke pasientens funksjonsnivå, og en særlig forståelse for de spesielle utfordringene personer med ROP -lidelser har

- *arbeide med studentenes holdninger til pasientgruppen (kriterium 2)*

Holdningene til medmennesker og til pasientgruppen spesielt er et viktig tema for utdanningen. I vurderingene av studiekravene for hver modul skal det etiske overveielser i forhold til problemstillingen belyses /drøftes.

Det er tatt med et eget læringsutbytte som også legger fokus mot holdninger både i modul 1, 2 og 3 og 6:

Overordnet mål for modul 1, generell kompetanse

- identifiserer etiske utfordringer og dilemmaer, reflekterer over egen praksis og begrunner sine vurderinger faglig, etisk og juridisk.

Læringsutbytte modul 2

Generell kompetanse;

- refleksjon over egne holdninger og formidling av disse til ulike brukergrupper

Læringsutbytte modul 3

- om mennesket bak rus- psykiatri lidelsene

Overordnet mål for modul 6, generell kompetanse

- har evne til å reflektere over egen atferd og rolle, og sin samhandling med bruker, pårørende og andre som bidra i pasientforløpet og ser sin rolle i et samfunnsperspektiv

- ***ha relevant praksis som et rangeringselement for kvalifiserte søkere (kriterium 4)***

Fagskolen Innlandet vil ta dette opp til vurdering når inntakssystemet skal revideres. Her håper vi det vil komme nasjonale retningslinjer, slik at inntak blir likt uavhengig av hvor studietilbudet gjennomføres.

- føre opp all litteratur med årstall (kriterium 6)
- benytte den nyeste litteraturen om emnet (kriterium 6)

Før oppstart av et eventuelt studie skal lærere tilknyttet studiet alltid gå gjennom studieplanen og oppdatere litteraturen til den nyeste og beste på området.

- ***i større grad vektlegge utfordringen med dobbeltdiagnoser i studieplanens innhold (kriterium 7)***

Dette er nå tatt inn som en del av læringsutbyttet, se punktene over. (Dobbeltdiagnoser har gått ut som begrep og det nyttes ROP. Se <http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/nasjonal-faglig-retningslinje-personer-med-rop-lidelser/Publikasjoner/IS-1948.pdf>)

- ***sørge for at utdanningens hovedfokus på rus/psykiatri kommer tydelig frem (kriterium 7)***

For å tydeliggjøre at utdanningens hovedfokuser rus/psykiatri har vi tatt dette inn i hovedmålet for utdanningen. Se pkt. 1.3 i studieplanen

1.3 Videreutdanningen har som overordnet mål å utdanne reflekterte yrkes utøvere innen feltet rus- og psykisk helsearbeid, med høy yrkesetisk standard som tar initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med tjenesteytere og brukere.

- ***vurdere om begrep som motivasjon og håp bør berøres i utdanningens innhold (kriterium 7)***

Fagskolen Innlandet mener som komiteen at å jobbe med brukerens/pasientens håp og motivasjon er helt essensielt for arbeidet med rus/psykiatri. Vi har derfor tatt dette inn som et hoved ferdighetsmål i modul 3 og tatt med emnene *håp* og *motivasjon* som underemner til egostyrkende metoder i modul 3. Dette for å synliggjøre akkurat nødvendigheten at dette fokuset i møtet mellom brukere og den ansatte.

2. kan innenfor sitt ansvarsområde bistå og følge opp pasientens i forhold dennes individuelle behandlingsplan og hjelpe pasienten til å finne sin motivasjon til å gjennomføre behandlingstiltakene

- egostyrkende metoder
- håp når det går tungt
- tilrettelegge for at pasienten kan finne sin motivasjons

- **beskrive systemet for nettstøtte (kriterium 8)**

Satt inn nytt pkt. om nettstøttet veiledning i studieplanen

4.4.4 Nettstøttet veiledning

Fagskolen Innlandet nytter et program for interaktiv kommunikasjon med sine studenter (Illuminate). Programmet er en del av vår digitale læringsplattform (Fronter). Dette Interaktive programmet gjør at det er mulig for student og lærer å kommunisere både ved levende bilde, lyd, skrift og bilder. Studenter kan etter avtale med lærer få veiledning over nett. Dette tilbudet erstatter ikke oppmøte på skolen, men kan være et supplement. Skolen gir studenten opplæring i bruk Illuminate

- **vise hvordan man skal avdekke spesielle behov hos studentene (kriterium 9)**

Fagskolen Innlandet driver ingen systematisert undersøkelse av hver enkelt student og deres individuelle behov for tilrettelagt undervisning. Fagskolen Innlandet har egen rådgivningstjeneste som kan hjelpe studenter både i forhold til dyskalkuli, dysleksi og fysiske og psykiske og sosiale problemer.

Lærer gjennomfører for hvert nyoppstartet studie en samtale med den enkelte student. Dette er beskrevet i vårt KS system rutine 1.2.6. denne er vedlagt dette tilsvaret.

- Rådgivertjenesten som kan utrede og hjelpe studenter med særlige behov. Ved skolestart er disse rundt og snakker med alle nye studenter og opplyser om tilbudt og mulighetene dette gir.
- Lærere som gjennom sin kontakt med studenter mistenker at studenten har et spesielt behov skal kontakte rådgivertjenesten og få veiledning. Studentene blir oppfordret til å ta kontakt med rådgiverne og lærer kan hvor det er ønskelig ordne avtale og være med studenten til slik oppfølging.

- **ha en mer konkret oversikt over praksisplasser som passer studiet (kriterium 10)**

Fagskolen har intensjonsavtaler både med sykehus og kommunene i området om praksisplasser. Navn og organisering av institusjoner osv. endrer seg og dermed vil en liste over aktuelle praksisplasser aldri kunne være gjort utfyllende. Aktuelle praksisplasser vil, for alle fordypningsområdene, være der hvor det jobbes konkret, strukturert og bevisst i forhold til det utdanningsområdet utdanningen gjelder (i dette tilfellet tverrfagligmiljøarbeid innen rus- og psykisk helsearbeid.)

- **integrere navnet på utdanningen i vurderingsbeskrivelsene slik at det kommer tydelig frem at det gjelder tverrfaglig miljøarbeid innen rus og psykisk helsearbeid, ikke bare psykisk helsearbeid (kriterium 13)**

Se punkt 4.8 fjerde avsnitt i studieplanen «Arbeidet med studiekravene skal bidra til integrering av de ulike kunnskapsområdene som er nødvendige for å utvikle faglig kompetanse i tverrfaglig miljøarbeid innen rus- og psykisk helsearbeid.»

- **beskrive systemer for å ta sikkerhetskopi i tilfelle dataproblemer (kriterium 16)**

Fagskolen Innlandet har to hoved systemer et som håndteres internt av egen dataavdeling og et som sikrer at dokumenter som er i skolens læringsplattform (Fronter) blir sikkerhetskopiert i tilfelle problemer. Alle dokumenter studentene nytter lagres i Fronter. Sikkerhetskopieringsrutinene er beskrevet under:

Det er opprettet et system for sikkerhetskopiering av NetWare-serverne og Unix-systemene (FreeBSD). Det benyttes frittstående tapestasjoner, og kjøringen av sikkerhetskopieringen til mandager til og med fredager.

Tapene oppbevares i låsbart skap hos IT-avdelingen i hovedbygningen, mens bare de aktuelle tapene for den aktuelle uka er plassert i serverrommet i lab-bygningen. (Under ombyggingen er samtlige taper plassert i serverrommet.)

Hver kjøring av sikkerhetskopieringene avsluttes med en etterkontroll av den lagrede informasjonen (verify). Rapporter om hver kjøring lagres i sikkerhetskopieringssystemene kataloger (mapper) og sendes som epost til IT-avdelingen.

Fagskolen Innlandet (FI) har 2 NetWare-servere, utstyrt med hver sin LTO-2-tapestasjon. Det foretas full kopiering av alle filer fra hver server, til én tape hver, hver kveld, fra mandag til fredag. Det benyttes taper med ulike perioder. Årstaper, månedstaper, ukestaper og hverdagstaper. Årstapene håndteres manuelt, mens de gjenstående tapene håndteres av automatikken og den vedlagte tapeplanen.

Det forutsettes at ansatte og studenter velger å benytte seg av tilbudet, ved å lagre viktige filer, enten i eget hjemmeområde, eller i ett av de mange fellesområdene.

FI har 11 Unix-systemer (FreeBSD) som alle inngår i nettverksorientert sikkerhetskopiering, AMANDA. Tapeserveren har sin egen LTO-2-tapestasjon. Her benyttes i alt 95 taper på omgang. Dette gir en tidshorisont på omtrent ett kvartal bakover i tid.

AMANDA er instruert om at full kopi av hvert filsystem SKAL foretas med maksimalt 5 dagers mellomrom. Utover dette står AMANDA fritt til å velge mellom full kopiering eller differensiell kopiering for hvert filsystem ved hver kjøring.

Fra kontrakten med Fronter:

Backup rutiner

Vår driftsleverandør tar backup av alle kundedata hver natt. Det blir lagret 7 forskjellige backupversjoner av hver fil. All backup av filer blir lagret i 2 år.

Databaseservere

Hver natt tar vår driftsleverandør en backup av alle kundedatabaser. Det blir lagret 15 fysiske forskjellige backup av hver database. Alle backupfiler som er eldre en 15 dager, blir komprimert til en extern fil (mysqlbackup.dato.tar.gz.). Med å gjenopprette denne filen er det mulig å hente backup fra filer som er 2 år gammel.

Gjenopprettings rutiner

Det er mulig å hente database og filer fra en angitt dato fra 2 år tilbake. Dette gjøres mot kostnad for vanlig konsulentpris på 950 kroner pr. time.

Tidsestimat på gjenoppretting

Standard leveransetid på gjenoppretting av tapte data er to virkedager fra melding er registrert mottatt. Kunden skal motta bekreftelse fra Fronter AS, via e-post, på at gjenoppretting er registrert og

- **skaffe samarbeidsavtaler med aktuelle aktører (kriterium 18)**

Fagskolen har eget fagråd for helsefag og lager alle studieplaner i samarbeid med brukerne av utdanningene. Skolen er i prosess for å formalisere dette via intensjons og samarbeidsavtaler. Intensjonsavtale med DPS poliklinikk Gjøvik er vedlagt dette tilsvaret

Sakkyndig tilleggsvurdering

Komiteen ser at tilbyder har presisert og forklart alle bør-punkter. Dette ser gjennomarbeidet ut. Det oppfattes som positivt at forslag har blitt tatt til følge.

5.2 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales godkjent.

6 Vedtak

NOKUT anser de faglige kravene for godkjenning av utdanningstilbudet «tverrfaglig miljøarbeid innen rus og psykisk helsearbeid», toårig stedbasert undervisningstilbud på deltid (tilsvarende ett år på heltid) ved Fagskolen Innlandet, som oppfylt. Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

Vedtaket gjelder utdanningstilbudet slik det fremgår i søknaden av 15.09.2011, søkers kommentarer til sakkyndig rapport av 03.02.2012 og sakkyndiges tilleggsvurdering av 13.02.2012. Vedtaket gjelder for følgende lærested: Fagskolen Innlandet.

Godkjenningen gjelder for inntil 20 studenter per opptak.

7 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av:

Søknad fra Fagskolen Innlandet, datert 15.09.2011 om godkjenning av fagskoleutdanningen «tverrfaglig miljøarbeid innen rus og psykisk helsearbeid». Utdanningstilbudet er et ettårig tilbud som gis over to år på deltid. Undervisningen vil gis ved Fagskolen Innlandet. NOKUTs saksnummer: 11/407-1. Tilbakemelding på sakkyndig vurdering datert 03.02.2012. NOKUTs saksnummer: 11/407-14.

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Sykepleier Hanne Ekroll, Oslo universitetssykehus, Ullevål**
Hanne Ekroll er utdannet sykepleier (1999) og homeopat (2005), og har bred erfaring fra helse- og omsorgssektoren. Hun har blant annet jobbet på A-senteret i Oslo, som har både poliklinisk og døgntilbud for mennesker med rusrelatert problematikk. Her har Ekroll jobbet både med behandling, som koordinator for de sykepleiefaglige tjenestene, og som inntakskonsulent, ansvarlig for vurdering av søknader om behandlingstilbud. I tillegg holdt hun kurs for klientene om avhengighet. Ekroll har også jobbet som avdelingsleder på Abildsø Bo- og rehabiliteringssenter, der hun var ansvarlig for all virksomhet på avdelingen, inkludert slike ting som ansettelser og veiledning av helsefagarbeidere. Siden 2011 har hun jobbet på akutt psykiatrisk avdeling på Oslo universitetssykehus, Ullevål.
- **Avdelingsleder Birgitte Bjørngaard, Lukas Fagskole og kurscenter**
Birgitte Bjørngaard er utdannet sykepleier (1986) med videreutdanning i stomisykepleie (2000). Hun har praktisk pedagogisk seminar (1990) og studier i Kultur og helse (2004). Etter å ha jobbet som sykepleier i 15 år har hun fått bred erfaring fra helse- og omsorgssektoren. I 2001 begynte hun å jobbe som faglærer i rehabilitering ved Lukas videregående skole. Fra 2004 har hun vært avdelingsleder ved Lukas Fagskole og kurscenter. Dette arbeidet har gitt henne god innsikt i planene for utdanningstilbudene Miljøarbeid innen rus og Psykisk helsearbeid. I tillegg har Bjørngaard undervist i tverrfaglig samarbeid på Høgskolen i Sør-Trøndelag.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til Fagskolen Innlandet eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av søknad om fagskolegodkjenning for utdanningstilbudet tverrfaglig miljøarbeid innen rus- og psykisk helsearbeid ved Fagskolen Innlandet.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere faglig kriterium 5.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning datert 26.01.2009